

ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՍ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)

	Ծանոթագրություն		
		2017թ.	2016թ.
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	5	162,540	143,841
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	5	(39,857)	(44,562)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		122,683	99,279
Կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	6	59,558	26,600
Կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	6	(2,433)	(533)
Մտացված զուտ կումիսիոն վճարներ		57,125	26,067
Արտարժույթային գործարքներից ստացված զուտ վնաս		237	(180)
Այլ գործառնական եկամուտ	7	29,720	91,210
Արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	8	42,151	(89,425)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	9	(107,477)	(102,358)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(43,343)	(41,960)
Այլ ծախսեր	11	(11,407)	(13,470)
Շահույթ՝ մինչև հարկվելը		89,689	(30,837)
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(21,169)	4,798
Վնաս՝ հարկումից հետո		68,520	(26,039)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		68,520	(26,039)

Ստեփան Թադևոսյան
Գործարքի տնօրենի ժ/պ

12.03.2018թ.

Կարինե Պապուջյան
Գլխավոր հաշվապահ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2017թ դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ

	Ծանոթագրություն	(հազար դրամ)	
		2017թ.	2016թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ	13	2,783	784
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	166,600	205,757
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	1,106,860	693,673
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	13,906	17,556
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	19,462	40,631
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	17	19,735	20,071
Այլ ակտիվներ	18	26,148	26,369
Ընդամենը՝ ակտիվներ		1,355,494	1,004,841
Պարտավորություններ			
Ներգրված փոխառություններ	19	787,572	503,765
Այլ պարտավորություններ	20	32,494	34,168
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		820,066	537,933
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	21	575,590	575,590
Կուտակված վնաս		(40,162)	(108,682)
Ընդամենը՝ կապիտալ		535,428	466,908
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		1,355,494	1,004,841

Ստեփան Թորոսյան
Գործադիր տնօրենի ժ/պ

Կարինե Պապուջյան
Գլխավոր հաշվապահ

12.03.2018թ.

ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2015թ.
Տարվա վնաս
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2016թ.
Տարվա շահույթ
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2017թ.

Կանոնադրական կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
575,590	(82,643)	492,947
-	(26,039)	(26,039)
575,590	(108,682)	466,908
-	68,520	68,520
575,590	(40,162)	535,428

Ստեփան Թորոսյան
Գործադիր տնօրենի ժ/պ

12.03.2018թ.

Կարինե Պապուջյան
Գլխավոր հաշվապահ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2017թ.	2016թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	182,014	143,488
Վճարված տոկոսներ	(34,635)	(42,630)
Կորուստների վերականգնում	99,663	83,273
Ստացված գուտ կոմիսիոն գումարներ	54,035	25,707
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(75,609)	(72,683)
Վճարված հարկեր	(32,536)	(33,476)
<i>Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը</i>	192,932	103,679
Տեղաբաշխված միջոցների (ավելացում)	(415,752)	46,785
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	(54,902)	(32,456)
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(277,722)	118,008
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(2,428)	(2,096)
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր</i>	(2,428)	(2,096)
<i>Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Բանկերից ստացված վարկերի ավելացում (նվազում)	282,121	(117,666)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների գուտ հոսքեր	282,121	(117,666)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/ (նվազում)	1,971	(1,754)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	48	(164)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	792	2,710
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	2,811	792

Ստեփան Թորոսյան
Գործադիր տնօրենի ժ/պ

[Handwritten signature]

Կարինե Պապուջյան
Գլխավոր հաշվապահ

[Handwritten signature]

12.03.2018թ.

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեություն

ԷԿԼՕՖ ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (այսուհետև՝ Ընկերություն) իրավաբանական անձ հանդիսացող առևտրային կազմակերպություն է:

Ընկերությունը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 2006թ. հոկտեմբերի 17-ի N 617 Ա որոշմամբ: Վարկային կազմակերպության գրանցման վկայականի համարն է՝ 17:

Համաձայն կանոնադրության Ընկերության գործունեության նպատակներն են.

- փոխառություններ և վարկեր տրամադրել գործունեության այն տեսակներին, որոնք հնարավորություն կտան ֆիզիկական անձանց (անհատ ձեռնարկատերերին) բավարարելու իրենց սոցիալ-տնտեսական պայմանները և ամրապնդելու իրենց ինքնուրույնությունը, ապահովելու այն գործունեությամբ, որի համար ստանում են փոխառություններ և վարկեր, որով կստեղծեն որոշակի եկամուտներ, ինչպես փոխառությունները և վարկերը ետ վերադարձնելու, այնպես էլ եկամուտներ ունենալու համար.
- փոխառություններ կամ վարկեր տրամադրել այն անհատ ձեռնարկատերերին կամ իրավաբանական անձանց, որոնք նպաստում են փոքր և միջին բիզնեսի կայացմանը և զարգացմանը, ինչպես նաև աշխատատեղերի ստեղծմանը և պահպանմանը.
- փոխառություններ կամ վարկեր տրամադրել եկեղեցիներին, եկեղեցահար հաստատություններին, քրիստոնեական կազմակերպություններին, ոչ առևտրային կազմակերպություններին և ՀՀ համայնքներին, որոնք ուղղված են սոցիալական, կրթական, առողջապահական և այլ ծրագրերի կատարմանը:

Ընկերության գտնվելու վայրը և իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Էջմիածին, Բաղրամյան 2/1:

2. Գործարար միջավայր

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է հիմնականում Հայաստանում: Հետևաբար Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանը չունի կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող զարգացած երկրներում:

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն դրանք ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների և կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Հետևաբար, Հայաստանում ծավալված գործունեությունը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն զարգացած երկրների շուկաներին: Նման ռիսկերը և դրանցից բխող հետևանքները կարող են ազդեցություն թողնել Ընկերության գործունեության վրա կանխատեսելի ապագայում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

3. Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների ("ՖՀՄՄ") պահանջների համաձայն:

Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար՝ բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Ընկերության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում՝ որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Գործունեության անընդհատությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով գործունեության անընդհատության սկզբունքի վրա, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում սովորական գործունեության ընթացքում:

3.1 Կիրառված նոր և փոփոխված ՖՀՄՄ-ներ, որոնք էական ազդեցություն չեն ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններին վրա

Մտորն թվարկված նոր և փոփոխված ՖՀՄՄ-ները նույնպես ընդունվել են այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Դրանց կիրառումը որևէ էական ազդեցություն չի ունեցել ընթացիկ և նախորդ տարիներին ներկայացված գումարների վրա, սակայն կարող է ազդել ապագա գործարքների կամ պայմանավորվածությունների հաշվապահական հաշվառման վրա:

ՀՀՄՄ 16 (Փոփոխություններ) «Հիմնական միջոցներ» և ՀՀՄՄ 38 (Փոփոխություններ) «Ոչ նյութական ակտիվներ»: Մաշվածություն և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում:

Փոփոխությունները պարզաբանում են ՀՀՄՄ 16-ում և ՀՀՄՄ 38-ում առկա սկզբունքները, համաձայն որոնց հասույթն արտացոլում է այն տնտեսական օգուտների մոդելը, որոնք առաջանում են գործառնական գործունեությունից (որի մասն է կազմում ակտիվը), այլ ոչ թե այն տնտեսական օգուտները, որոնք սպառվում են ակտիվի օգտագործման միջոցով: Արդյունքում, հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկի ժամանակ չի կարող օգտագործվել հասույթի վրա հիմնված մեթոդը: Այն կարելի է օգտագործել միայն ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկի ժամանակ խիստ սահմանափակ հանգամանքներում:

Տարեկան բարեփոխումներ՝ 2012-2014թթ.

2012-2014թթ. տարեկան բարեփոխումները միշտապես ՖՀՄՄ-ներում կատարել են որոշ աննշան փոփոխություններ: Ընկերությանը վերաբերվող փոփոխությունները ամփոփված են ստորև.

ՖՀՄՄ «Վաճառքի համար մատչելի ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատվող գործունեություն»

Փոփոխվում է ՖՀՄՄ 5-ը՝ պարզաբանելու համար, որ երբ ընկերությունը ակտիվը (կամ օտարվող խումբը) վաճառքի համար մատչելիից վերադասակարգում է ուղղակիորեն որպես իրացման համար մատչելի (կամ հակառակը), ՖՀՄՄ 5-ի 27-29 պարագրաֆներում հաշվապահական ուղեցույցը չի կիրառվում:

Փոփոխությունները նաև վկայում են, որ երբ ընկերությունը որոշում է, որ ակտիվը (կամ օտարվող խումբն) այլևս հասանելի չէ շտապ իրացման համար, կամ որ իրացման տեղի ունենալն այլևս հավանական չէ, ընկերությունը պետք է կասեցնի իրացման համար մատչելի հաշվառումը և կիրառի 27-29 պարագրաֆների ուղեցույցը:

ՀՀՄՄ 12 (Փոփոխություններ) «Շահութահարկեր»

ՀՀՄՄ 10-ը թողարկել է «Չիրացված վնասների համար հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում» պարզաբանումը, որը ՀՀՄՄ 12-ում՝ «Շահութահարկեր», կատարում է որոշակի փոփոխություններ: Փոփոխությունները պարզաբանում են, թե ինչպես պետք է հաշվառել իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքներին վերաբերող հետաձգված հարկային ակտիվները, հատկապես այն դեպքում, երբ շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխությունները նվազեցնում են պարտքային գործիքի իրական արժեքը սկզբնական արժեքից ցածր մակարդակի:

Սույն փոփոխությունները պարզաբանում են հետևյալը.

- այն պարտքային գործիքների գծով չիրացված վնասները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, իսկ հարկային առումով՝ սկզբնական արժեքով, առաջացնում են նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ՝ անկախ նրանից, թե պարտքային գործիքին տիրապետողն ակնկալում է վերականգնել դրա հաշվեկշռային արժեքը՝ այն վաճառելու, թե օգտագործելու միջոցով,

- ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի սահմանափակվում հարկման ենթակա ապագա հավանական շահույթների գնահատումը,
- հարկման ենթակա ապագա շահույթների գնահատումները չեն ներառում նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձումից առաջացող հարկային նվազեցումները,
- ընկերությունը պետք է հաշվի առնի, արդյոք հարկային օրենսդրությունն արգելում է հարկվող շահույթների այն աղբյուրները, որոնց առումով այն կարող է նվազեցումներ կատարել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հակադարձման մասով: Եթե հարկային օրենսդրությունում չկան այդպիսի արգելքներ, ընկերությունը գնահատում է նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը բոլոր այլ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հետ համատեղ:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2017թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և պետք է կիրառվեն հետընթաց:
Ղեկավարության գնահատմամբ այս փոփոխություններն էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3.2 Դեռևս չկիրառվող ՖՀՄՄ-ները և մեկնաբանությունները

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:
Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից: Ստորև ներկայացված է տեղեկատվություն նոր ստանդարտների, փոփոխությունների և մեկնաբանությունների վերաբերյալ, որոնք նախատեսվում է, որ կիրառելի կլինեն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար: Որոշ այլ նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ թողարկվել են, սակայն չի ակնկալվում, որ դրանք Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն կունենան:

ՖՀՄՄ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (2014թ.)

ՀՀՄՄԽ-ը թողարկել է ՖՀՄՄ 9-ը «Ֆինանսական գործիքներ» (2014թ.)՝ ներկայացնելով իր ծրագրի ավարտը, ինչը պետք է փոխարինի ՀՀՄՄ 39-ին «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը»: Նոր ստանդարտն ընդարձակ փոփոխություններ է ներկայացնում ՀՀՄՄ 39-ի ուղեցույցում ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման վերաբերյալ և ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման նոր «կանխատեսվող վարկային կորուստներ» մոդելը: ՖՀՄՄ 9-ը նաև ապահովում է նորուղեցույց՝ հեջի հաշվառման վերաբերյալ:

Ընկերության ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Նոր ստանդարտը պետք է կիրառվի 2018թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՄ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ»

ՖՀՄՄ 15-ը հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ է ներկայացնում՝ փոխարինելով ՀՀՄՄ 18-ը «Հասույթ», ՀՀՄՄ 11-ը «Կառուցման պայմանագրեր» և հասույթի հետ կապված որոշ այլ մեկնաբանություններ: Նոր ստանդարտը սահմանում է հասույթի ճանաչման մոդել՝ հիմնված

վերահսկողության վրա և լրացուցիչ ուղեցույց է տրամադրում գործող ՖՀՄՄ-ներում մանրամասնորեն չներկայացված տարբեր ոլորտների վերաբերյալ, ներառյալ՝ ինչպես հաշվառել բազմակի պարտավորությունների կատարման, փոփոխուն գնագոյացմամբ, հաճախորդներին փոխհատուցման իրավունքների, մատակարարների հետգնման տարբերակների պայմաններ և այլ բարդություններ պարունակող պայմանագրերը:

ՖՀՄՄ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Ընկերության ղեկավարությունը դեռևս չի գնահատել ՖՀՄՄ 15-ի ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՄ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՄ 16-ում ներկայացված են վարձակալության հաշվառման նոր պահանջներ և փոփոխություններ: ՖՀՄՄ 16-ը սահմանում է, որ վարձակալները պետք է հաշվառեն վարձակալությունները «հաշվապահական հաշվեկշռում»՝ ճանաչելով «օգտագործման իրավունքը» որպես ակտիվ և վարձակալության գծով համապատասխան պարտավորությունը:

Միևնույն ժամանակ ՖՀՄՄ 16-ը՝

- փոփոխում է վարձակալության սահմանումը,
- սահմանում է ակտիվի և պարտավորության հաշվառման պահանջները, այդ թվում՝ դրանց այնպիսի առանձնահատկությունների, ինչպիսիք են ոչ-վարձակալական տարրերը, փոփոխվող վարձակալական վճարները և արտոնյալ (օպցիոն) ժամանակաշրջանները;
- ազատման հնարավորություն է տալիս կարճաժամկետ վարձակալությունների և ցածրարժեք ակտիվների համար,
- փոփոխում է «վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ» պայմանավորվածությունների հաշվառումը,
- մեծապես պահպանում է ՀՀՄՄ 17-ի մոտեցումը՝ վարձատուների հաշվառման մասով;
- ներկայացնում է նոր բացահայտման պահանջներ:

ՖՀՄՄ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառումը՝ պայմանով, որ ՖՀՄՄ 15-ը «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ», նույնպես կիրառվի: Ընկերության ղեկավարությունը դեռևս չի գնահատել ՖՀՄՄ 16-ի ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՆՄԿ 22 «Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարների դիտարկում»

ՖՀՄՄԿ 22-ը պարզաբանում է, թե ինչ փոխարժեքով պետք է իրականացվի փոխարկումը, երբ վճարումները կատարվել կամ ստացվել են նախքան համապատասխան ակտիվը կամ եկամուտը ստանալը, կամ ծախսը կատարելը:

ՖՀՄՄԿ 22-ն անդրադառնում է այս հարցին՝ պարզաբանելով, որ համապատասխան ակտիվի, ծախսի կամ եկամտի (կամ դրանց մի մասի) սկզբնական ճանաչման փոխարժեքը որոշելիս գործարքի ամսաթիվ է համարվում այն ամսաթիվը, երբ Ընկերությունը սկզբնապես ճանաչում է կանխավճարի վճարումից կամ ստացումից առաջացած ոչ դրամային ակտիվը կամ պարտավորությունը:

Եթե կանխավճարները վճարվել կամ ստացվել են բազմակի անգամ, Ընկերությունը պետք է գործարքի ամսաթիվ որոշի կանխավճարի յուրաքանչյուր վճարման կամ ստացման համար:

ՖՀՄՄԿ 22-ը ուժի մեջ է մտնում 2018 թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառում:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտերը կհոսեն Ընկերություն, և ստացված եկամուտը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից, և ծախսը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Տոկոսային ծախսեր և եկամուտներ

Մտացվելիք տոկոսային եկամուտները, ինչպես նաև վճարվելիք տոկոսային ծախսերը Վարկային կազմակերպությունը չափում, ճանաչում և գրանցում է հաշվեգրման եղանակով, անկախ եկամտի փաստացի ստացման կամ վճարումների իրականացման ժամկետից:

Միջնորդավճարներից և այլ նմանատիպ վճարներից եկամուտներ ու ծախսեր

Միջնորդավճարները, վարձավճարները և այլ եկամտային ու ծախսային հոդվածները հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով, ծառայությունների մատուցման ընթացքում:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչում

Արտարժույթային գործարքներից եկամուտները (վնասը) ներառում է արտարժույթով ակտիվների կամ պարտավորությունների վերագնահատումից եկամուտը (վնասը):

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթային հոդվածների վերահաշվարկից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են որպես ծախս կամ եկամուտ:

Ստորև ներկայացվում են ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում Ընկերության կողմից օգտագործված տարեվերջյան փոխարժեքները.

	31 Դեկտեմբեր 2017թ.	31 Դեկտեմբեր 2016թ.
ՀՀ դրամ/ 1ԱՄՆ դոլար	484.1	483.94

Հարկային հաշվառում

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, որի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտներից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորությունների մեթոդի համաձայն: Հետաձգված հարկերը հաշվի են առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում

ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ հետաձգված շահութահարկը առաջացել է գուղվիլի կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններում ակտիվների կամ պարտավորությունների նախնական ճանաչման ժամանակ և ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում գործում են նաև բազմաթիվ այլ գործառնական հարկեր, որոնք հաշվարկվում են ելնելով Ընկերության գործունեությունից: Այս հարկերը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են՝ այլ ծախսեր՝ հոդվածում: Անուղակի հարկերի գումարներն ներառվում են այն նյութական կամ ոչ նյութական արժեքի գույվարի մեջ որին վերաբերվում են այդ հարկերը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներն ու դրանց համարժեքները ներառում են հաշիվները բանկերում: Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է ուղղակի մեթոդով:

Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը հաշվեկշռում ճանաչում է այն ժամանակ, երբ այն դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական առուվաճառքի դեպքում դրանք ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ: Սովորական ճանապարհով ձեռք բերված ֆինանսական գործիքները, որոնք հետագայում պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով, գործարքի օրվա և պայմանագրի օրվա միջև ընկած ժամանակահատվածում հաշվառվում են նույն եղանակով, որով հաշվառվում են ձեռքբերված գործիքները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած, ներդրումների դեպքում, գործարքին անմիջապես վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ֆինանսական արդյունքներում ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո, ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններին չվերաբերող բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ վաճառքի համար պահվողները) չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերությունը իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգել է ըստ հետևյալ դասերի՝ վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Ներդրումների դասակարգումը ըստ դասերի իրականացվում է ձեռքբերման պահին՝ առաջնորդվելով դեկավարության կողմից հաստատված կանոններով: Սկզբնական ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է, հնարավորության և անհրաժեշտության

դեպքում, վերադասակարգել իր ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Վարկային կազմակերպության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Հետագայում վարկի հաշվեկշռային արժեքը որոշվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք չունեն մարման հաստատուն ժամկետներ, հաշվառվում են ակնկալվող մարման ժամկետի վրա հիմնված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկման կորուստների պահուստներով:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկման աստիճանը:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- լրացել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքը
- Ընկերությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանել է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ համաձայն փոխանցման համաձայնագրի, և
- Ընկերությունը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքը և չի փոխանցել ու չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, ինչպես նաև չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը ճանաչվում է մինչև Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվում շարունակական մասնակցությունը: Փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև ստացած շարունակական մասնակցությունը որոշվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը կամ փոխհատուցման վճարվելիք գումարը, որ Ընկերությունից կարող է պահանջվել:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է այն ժամանակ, երբ այն մարվում կամ չեղյալ է համարվում, կամ լրանում է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Երբ գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է էականորեն տարբերվող պայմաններով, բայց միևնույն փոխառուին վերաբերող պարտավորությամբ, կամ էականորեն փոփոխվում են գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանները, նման փոխանակումը կամ փոփոխությունը պետք է հանգեցնի սկզբնական պարտավորության ապաճանաչման և նոր պարտավորության ճանաչման, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային

արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարկային կազմակերպությունը ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Վարկային կազմակերպության ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է “Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգի” համաձայն:

Պաշարներ

Պաշարների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 2 ստանդարտի: Պաշարները հաշվառվում են ձեռք բերման արժեքով: Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարները ելքագրվում են “Առաջին Մուտք Առաջին Ելք” (ՖԻՖՈ) մեթոդով:

Վարձակալություն

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով): Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Վարկային կազմակերպությանը ետ վերադարձման:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են

Համակարգչային սարքավորումներ	3 տարի
Փոխադրամիջոցներ	5 տարի
Գրասենյակային գույք	5 տարի
Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսեր	20 տարի

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային

արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են: Վերագնահատման արդյունքները արտացոլվում են ՀՀՄՍ 16-ով սահմանված կարգով:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութայան ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերը:

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են ինքնարժեքով: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և ցանակացած կուտակված արժեզրկման ծախս: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի և անորոշ: Որոշելի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցողները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման համար, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշները: Որոշելի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվների ամորտիզացիայի ժամանակահատվածներն ու մեթոդները վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջին:

Օգտակար ծառայության անորոշ ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, բայց տարին մեկ անգամ ստուգվում են արժեզրկման համար անհատական կամ դրամային միջոցներ ստեղծող միավորի մակարդակով: Օգտակար ծառայության անորոշ ժամկետ ունեցող ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը վերանայվում է յուրաքանչյուր տարի՝ պարզելու համար, թե արդյոք ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը դեռևս անորոշ է գնահատվում:

Փոխառություններ

Փոխառությունները, որոնք ներառում են հաճախորդներից ներգրավված փոխառություններ, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված զուտ մուտքերի իրական արժեքով՝ հանած անմիջապես վերագրելի գործառնական ծախսերը: Սկզբնական գնահատումից հետո փոխառություններն հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակ, երբ ապաճանաչվում են պարտավորությունները, ինչպես նաև ամորտիզացիոն ընթացակարգի միջոցով:

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն անցյալ դեպքերի արդյունքում ունի իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն և, հավանական է, որ պարտավորության մարումը կպահանջի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և հնարավոր կլինի պարտավորության գումարը արժանահավատորեն գնահատել:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվանցվում են

և զուտ գումարը արտացոլվում է հաշվեկշռում, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարների հաշվանցման օրենսդրորեն հաստատված իրավունք, և առկա է զուտ գումարների հիման վրա հաշվանցման կամ ակտիվի իրացման ու միաժամանակ պարտավորության մարման մտադրություն:

5. Զուտ տոկոսային եկամուտ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
<i>Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</i>		
Հաճախորդների տրված վարկեր	7,336	79,457
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	154,809	61,112
Այլ	395	3,272
	162,540	143,841
<i>Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր</i>		
Ստացված փոխառություններ	(39,857)	(44,562)
	(39,857)	(44,562)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	122,683	99,279

6. Կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
<i>Կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</i>		
Հաճախորդներին տրված վարկերի սպասարկում	59,558	26,600
	59,558	26,600
<i>Կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր</i>		
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	(2,433)	(533)
	(2,433)	(533)
Ստացված զուտ կումիսիոն և այլ վճարներ	57,125	26,067

7. Այլ գործառնական եկամուտ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	25,111	86,292
Եկամուտներ ստացված շնորհներից	4,609	4,918
	29,720	91,210

8. Արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Վարկերի, ավանդների, դեբ. պարտքերի կորուստների վերականգնումից եկամուտ	128,843	132,866
Վարկերի, ավանդների, դեբ. պարտքերի կորուստներին հատկացում	(86,692)	(222,291)
	42,151	(89,425)

9. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	(99,497)	(92,889)
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	(780)	(2,389)
Արձակուրդների և ոչ աշխատանքային օրերի համար վճարումներ	(7,200)	(7,080)
	(107,477)	(102,358)

10. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Վարձակալություն	(7,080)	(7,080)
Հեռահաղորդակցություն	(6,689)	(5,874)
Փոխադրամիջոցների սպասարկում	(4,575)	(3,765)
Աուդիտ, խորհրդատվություն	(3,600)	(3,600)
Մարքավորումների սպասարկում	(1,230)	(2,378)
Գրասենյակային ծախսեր	(2,277)	(2,078)
Ապահովագրություն	(2,733)	(2,075)
Շենքի սպասարկում	(2,696)	(2,031)
Գործուղում	(1,233)	(1,116)
Զփոխհատուցվող հարկեր	(849)	(699)
Այլ	(10,381)	(11,264)
	(43,343)	(41,960)

11. Այլ ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Մաշվածություն, ամորտիզացիա	(6,036)	(5,429)
Գովազդի ծախսեր	(803)	(2,668)
Անդամավճարներ	(3,383)	(2,955)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(482)	(1,603)
Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի գծով ծախսեր	(703)	(815)
	(11,407)	(13,470)

12. Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Հետաձգված հարկի գծով եկամուտ	(21,169)	4,798
	(21,169)	4,798

Հետաձգված հարկային ակտիվի գերակշիռ մասը կազմում է հարկային վնասի գծով ճանաչված հարկային ակտիվը 17,816 հազար դրամի չափով (2016թ.՝ 40,978):

13. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	2,783	784
	2,783	784

14. Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Բանկերում ներդրված ժամկետային ավանդներ	167,064	206,946
Բանկերում ներդրված ժամկետային ավանդների գծով ստացվելիք տոկոսներ, տույժեր և տուգանքներ	1,219	889
Պահուստներ	(1,683)	(2,078)
	166,600	205,757

15. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	1,129,716	710,598
Վարկերի արժեզրկման պահուստ	(22,856)	(16,925)
	1,106,860	693,673

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Արդյունաբերություն	69,413	33,223
Առևտուր	115,138	67,073
Գյուղատնտեսություն	596,592	345,690
Մպասարկում	32,103	34,752
Շինարարություն	40,182	26,107
Մպառողական	238,613	165,538
Այլ	37,675	38,215
	1,129,716	710,598

Վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Սկզբնական մնացորդ	16,925	48,700
Պահուստին հատկացում	82,855	214,010
Դուրս գրում	(35,629)	(200,949)
Ապապահուստավորում	(156,685)	(147,097)
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	115,390	102,261
Վերջնական մնացորդ	22,856	16,925

16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Գրասենյակային գույք	Համակարգչային սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Վարձ. Գույքի վրա կապիտալ ներդրումներ	հազար դրամ	
					Ոչ նյութական ակտիվներ և այլ ՀՄ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Առ 1 հունվարի 2016	5,971	9,446	22,877	9,937	8,887	57,118
Ավելացում	492	2,075	-	-	705	3,272
Առ 31 դեկտեմբերի 2016	6,463	11,521	22,877	9,937	9,592	60,390
Ավելացում	340	1,944	-	-	144	2,428
Օտարում	(86)	(664)	-	-	(483)	(1,233)
Առ 31 դեկտեմբերի 2017	6,717	12,801	22,877	9,937	9,253	61,585
Կուտակված մաշվածություն						
Առ 1 հունվարի 2016	4,383	5,471	18,708	4,927	3,916	37,405
Ավելացում	456	2,037	1,070	495	1,371	5,429
Առ 31 դեկտեմբերի 2016	4,839	7,508	19,778	5,422	5,287	42,834
Ավելացում	529	2,631	1,105	495	1,275	6,035
Օտարում	(86)	(665)	-	-	(439)	(1,190)
Առ 31 դեկտեմբերի 2017	5,282	9,475	20,883	5,917	6,124	47,681
Հաշվեկշռային արժեք						
Առ 31 դեկտեմբերի 2016	1,624	4,013	3,099	4,515	4,305	17,556
Առ 31 դեկտեմբերի 2017	1,435	3,327	1,994	4,020	3,130	13,906

17. Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ

	հազար դրամ	
	2017թ.	2016թ.
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	19,884	20,181
Դեբիտորական պարտքերի պահուստ	(149)	(110)
	19,735	20,071

18. Այլ ակտիվներ

	հազար դրամ	
	2016թ.	2017թ.
Բռնագանձված գրավ - անշարժ գույք	20,284	20,284
Այլ ակտիվներ	5,752	5,752
Արագամաշ առարկաներ	112	333
	26,148	26,369

19. Ներգրավված փոխառություններ

	Փոխատու	Արժույթ	Մարման ժամկետ	Դրույք (%)	հազար դրամ	
					2017թ.	2016թ.
Չապահովված փոխառություն	Դար հիմնադրամ	ՀՀ դրամ	Անժամկետ	Անտոկոս	1,190	1,404
Չապահովված փոխառություն	ԳՖԿ ԾԻԳ***	ՀՀ դրամ	Անորոշ*	Լողացող**	-	2,081
Չապահովված փոխառություն	ԳՖԿ ԾԻԳ***	ԱՄՆ դոլար	Անորոշ*	4%	-	37,609
Չապահովված փոխառություն	ԳՖԿ ԾԻԳ***	ՀՀ դրամ	Անորոշ*	7%	173,913	-
Չապահովված փոխառություն	ԷԿԼՕՖ Միջազգային Հիմնադրամ	ՀՀ դրամ	2022թ.	7%	389,116	389,116
Չապահովված փոխառություն	ԷԿԼՕՖ Միջազգային Հիմնադրամ	ՀՀ դրամ	2020թ.	10%	151,644	-
Չապահովված փոխառություն	ԷԿԼՕՖ Հիմնադրամ	ՀՀ դրամ	2018թ.	10%	71,709	73,555
					787,572	503,765

* Յուրաքանչյուր ենթավարկի մայր գումարների վերադարձմանը համապատասխան

** ՀՀԿԲ-ի վերաֆինանսավորման գործակից գումարած 2% տարեկան

*** Գյուղական ֆինանսավորման Կառույց Ծրագրի իրականացման գրասենյակ

Փոխառությունների անվանական արժեքները մոտարկում են իրական արժեքին:

20. Այլ պարտավորություններ

	հազար դրամ	
	2017թ.	2016թ.
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	1,852	2,019
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատողներին	5,598	4,692
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի նկատմամբ	2,819	2,529
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարներին	372	671
Շնորհներ	7,378	10,781
Ստացված կանխավճարներ	14,475	13,476
		32,494
		34,168

Ստացված կանխավճարներն իրենցից ներկայացնում են հաճախորդների կողմից Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող անշարժ գույքի ձեռք բերման համար իրականացված կանխավճարների գումարները (Ծանոթ. 18):

21. Կանոնադրական Կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալը 575,590 հազար ՀՀ դրամ է, որը կազմված է ՍՊԸ-ի 2 սեփականատիրոջից՝ ԷԿԼՕՖ Հիմնադրամ՝ 72,8%, ԷԿԼՕՖ Միջազգային Հիմնադրամ՝ 27.2% :

22. Պայմանական պարտավորություններ

Հարկային ու իրավական պարտավորություններ

ՀՀ հարկային համակարգին բնորոշ է հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությունը, որը հաճախ հստակ չէ և մեկնաբանությունների կարիք ունի: Հաճախ դրանց մեկնաբանությունները տարակարծություններ են առաջացնում տարբեր հարկային և իրավասու մարմինների միջև:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ իր Ընկերությունը գործունեություն է ծավալել համաձայն օրենսդրության պահանջների:

Ընկերությանը ներկայացվող դատական հայցերի առումով Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապաօ գործառնությունների արդյունքների վրա:

23. Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24-ի՝ “Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում”, կողմերը համարվում են փոխկապակցված, եթե մի կողմը հնարավորություն ունի վերահսկել մյուս կողմին կամ էական ազդեցություն ունենալ մյուս կողմի ֆինանսական և գործառնական որոշումների կայացման վրա: Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների տեսանկյունից, փոխկապակցված կողմերը ներառում են Ընկերության ղեկավարության անդամներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց, ինչպես նաև այլ անձանց և կազմակերպություններին, որոնք փոխկապակցված են կամ համապատասխանորեն վերահսկվում են նրանց կողմից:

Ընկերությունը ԷԿԼՕՏ Հիմնադրամից և ԷԿԼՕՏ Միջազգայինից ունի ներգավված փոխառություններ:

	31.12.2016թ.	Ավելացում	Նվազում	31.12.2017թ.
Ներգրավված փոխառություն ԷԿԼՕՏ Հիմնադրամ	73,168	56,350	58,169	71,349
Ներգրավված փոխառություն ԷԿԼՕՏ Միջազգային	380,220	150,000	-	530,220
Ընդամենը	453,388	206,350	58,169	601,569

Ղեկավար անձնակազմի գծով փոխհատուցումները ներկայացված են ստորև

	2017թ.	հազար դրամ 2016թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	46,831	42,246
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով փոխհատուցումներ	46,831	42,246

24. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժանկետների վերլուծություն

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը ըստ նրանց սպասվող մարման ժամկետների:

առ 31 դեկտեմբերի 2017թ.

	<i>հազար դրամ</i>					
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-3 տարի	3 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,783	-	-	-	-	2,783
Պահանջներ ռեզիդենտ բանկերի նկատմամբ	12,795	-	153,804	-	-	166,600
Հաճախորդներին տրված վարկեր	65,745	128,900	506,242	403,417	2,556	1,106,860
	81,323	128,900	660,046	403,417	2,556	1,276,242
Պարտավորություններ						
Ներգրված փոխառություններ	360	8,896	72,993	150,000	555,323	787,572
	360	8,896	72,993	150,000	555,323	787,572
Զուտ դիրք	80,963	120,004	587,053	253,417	(552,767)	488,670
Կուտակային ճեղքվածք	80,963	200,967	788,020	1,041,437	488,670	

առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.

	<i>հազար դրամ</i>					
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-3 տարի	3 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	784	-	-	-	-	784
Պահանջներ կառավարության նկատմամբ	-	-	205,757	-	-	205,757
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,786	7,809	67,915	555,776	60,387	693,673
	2,570	7,809	273,672	555,776	60,387	900,214
Պարտավորություններ						
Ներգրված փոխառություններ	1,791	8,896	-	112,858	380,220	503,765
	1,791	8,896	-	112,858	380,220	503,765
Զուտ դիրք	779	(1,087)	273,672	442,918	(319,833)	396,449
Կուտակային ճեղքվածք	779	(308)	273,364	716,282	396,449	

25. Ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ներառում է ռիսկի կամ ռիսկերի համախմբության որոշակի մակարդակի վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկը հանդիսանում է ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասը, և գործառնական ռիսկերը գործունեության ծավալման անխուսափելի հետևանքն են: Այդ պատճառով Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության վիճակի վրա դրանց անցանկալի ազդեցությունները:

Ընկերությունը նպատակ ունի ախտորոշելու և վերլուծելու ռիսկերը, սահմանելու ռիսկի համապատասխան սահմանաչափերը և վերահսկումները, և վերահսկելու ռիսկերը և համապատասխանությունը սահմանաչափերին՝ օգտագործելով արժանահավատ և ժամանակակից տեղեկատվական համակարգերը:

Ռիսկի կառավարումը իրականացնում է Ընկերության ղեկավար անձնակազմը: Ղեկավարությունը ախտորոշում, գնահատում և հեջավորում է ֆինանսական ռիսկերը՝ սերտորեն համագործակցելով Ընկերության գործառնական միավորների հետ: Ռիսկի կարևորագույն տեսակներն են պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը, գործառնական ռիսկը և այլ գործառնական ռիսկերը: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը:

25.1 Պարտքային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, որն իրենից ներկայացնում է ռիսկ, որ պայմանագրի մյուս կողմը, չիրականացնելով իր պարտավորությունը, Ընկերությանը կպատճառի ֆինանսական վնաս: Պարտքային ռիսկը Ընկերության գործունեության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով Ղեկավար անձնակազմը ավելի մեծ ուշադրությամբ է վերահսկում այն: Պարտքային ռիսկը հիմնականում կապված է պարտքային գործունեության հետ:

Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափն առանց գրավի կամ այլ ապահովման

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկի վատագույն տարբերակը առ 31 դեկտեմբեր 2017թ. և 2016թ., առանց հաշվի առնելու ցանկացած գրավ կամ այլ ապահովումներ: Հաշվեկշռային ակտիվների առումով, պարտքային ռիսկերը հիմնված են հաշվեկշռային գուտ արժեքների վրա:

	Ծանոթագրություն	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափը առ 31 դեկտեմբեր 2017թ.	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափը առ 31 դեկտեմբեր 2016թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	2,783	784
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	166,600	205,757
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	1,106,860	693,673
Ընդամենը պարտքային ռիսկ		1,276,243	900,214

Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության պարտքային ռիսկերը ամբողջությամբ կենտրոնացված են ՀՀ-ում:

Տնտեսության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է Ընկերության պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով առ դեկտեմբերի 31-ը՝ դասակարգված ըստ պայմանագրային կողմի տնտեսության ճյուղի:

	Ֆին. հաստատություններ	Գյուղատնտեսություն	Արդյունաբերություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպասարկում	Սպառողական	հազար դրամ	
								Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,783	-	-	-	-	-	-	-	2,783
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների հանդեպ	166,600	-	-	-	-	-	-	-	166,600
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	584,522	68,009	39,369	112,809	31,454	233,785	36,913	1,106,860
Առ 31/12/2017թ.	169,383	584,522	68,009	39,369	112,809	31,454	233,785	36,913	1,276,243
Առ 31/12/2016թ.	206,541	337,456	32,432	25,485	65,475	33,924	161,595	37,306	900,214

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Ընկերությունը ղեկավարում, սահմանափակում և վերահսկում է ցանկացած բացահայտված պարտքային ռիսկի կենտրոնացումները՝ մասնավորապես, մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև արդյունաբերական և աշխարհագրական սեզմենտների կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկի մակարդակը վերահսկելու նպատակով Ընկերությունը սահմանում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի նկատմամբ ռիսկի ընդունելի մակարդակի սահմանաչափերը: Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ավելի հաճախակի վերանայման:

Պարտքային ռիսկի չափը կառավարվում է նաև փոխառուների և հնարավոր փոխառուների՝ մայր գումարի և տոկոսավճարների վճարման հնարավորության վերլուծության և, անհրաժեշտության դեպքում, սահմանաչափերի փոփոխության միջոցով:

Գրավ

Ընկերությունը կիրառում է մի շարք կանոններ և միջոցներ՝ պարտքային ռիսկը մեղմելու նպատակով: Դրանցից ամենատարածվածը տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելն է, որը համընդհանուր գործելակերպ է: Ընկերությունը սահմանում է ուղեցույցներ՝ գրավի որոշակի տեսակների ընդունելի լինելու և պարտքային ռիսկի գսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխաստվությունների դիմաց հիմնական գրավների տեսակներն են.

- Հիփոթեքային պայմանագրով գրավադրված անշարժ գույք
- Երաշխավորությունները

Ստորև ներկայացված է վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ գրավի տեսակների.

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Անշարժ գույք	83,264	257,132
Սարքավորումներ	-	1,233
Փոխադրամիջոցներ	35,673	28,273
Երաշխավորություն	1,010,779	423,960
	1,129,716	710,598

2016 թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դուրս գրված վարկերը, ունեն հետևյալ տեսքը

	<i>հազար դրամ</i>	
	2017թ.	2016թ.
Դուրս գրված վարկեր	540,310	565,128
Դուրս գրված տոկոսներ, տույժեր	281,395	354,344
Դուրս գրված դեբիտորական պարտքեր	12,997	13,858
	834,702	933,330

25.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի կամ դրանից ստացված դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույթի, արտարժույթի բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը

	<i>հազար դրամ</i>			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,783	-	-	2,783
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	155,007	11,593	-	166,600
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,106,860	-	-	1,106,860
	1,264,650	11,593	-	1,276,243
Պարտավորություններ				
Ներգրավված փոխառություններ	787,572	-	-	787,572
	787,572	-	-	-
Զուտ դիրք 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	477,078	11,593	-	488,671
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	839,742	60,472	-	900,214
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	466,156	37,609	-	503,765
Զուտ դիրք 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	373,586	22,863	-	396,449

25.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը չի կարողանա մարել իր վճարման պարտավորությունները սթրեսային և նորմալ իրավիճակներում: Այս ռիսկի սահմանափակման համար Ղեկավարությունը կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերության իրացվելիության վերահսկողությունը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ինչպես նաև ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության հաշվեկշռային գործակիցները: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ամփոփում է Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ըստ մարման ժամկետների 2017թ. 31 դեկտեմբերի դրությամբ, հիմնվելով չգեղջված վճարումների պայմանագրային պարտավորությունների վրա: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ դրանք կպահանջվեն անմիջապես:

Առ 31 դեկտեմբեր 2017թ.

	Ցպահանջ, մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	հազար դրամ	
					5 տարուց ավել	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ներգրաված փոխառություններ	360	13,308	99,657	256,559	568,631	938,514
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	360	13,308	99,657	256,559	568,631	938,514

Առ 31 դեկտեմբեր 2016թ.

	Ցպահանջ, մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	հազար դրամ	
					5 տարուց ավել	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Ներգրաված փոխառություններ	2,401	14,551	19,222	497,614	79,593	613,381
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	2,401	14,551	19,222	497,614	79,593	613,381

Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակն այն է, որ Ընկերությունը համապատասխանի հաստատված արտաքին պահանջերին: Ընկերությունը շահագրգռված է պահպանելու բարձր վարկային վարկանիշ և կապիտալի առողջ նորմատիվներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և սեփական կապիտալը հետևողականորեն աճեցնելու գործում:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը՝ կատարելով ճշգրտումներ, որոնք առաջանում են տնտեսական պայմանների և ռիսկի բնույթի փոփոխության հետևանքով: Նախորդ տարվա համեմատ փոփոխություններ չեն եղել Ընկերության նպատակներում, քաղաքականությունում և գործողություններում:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկի կշիռների ստորակարգության՝ դասակարգվելով համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի բնույթի և գնահատման:

Ըստ ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովեն 150,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն կապիտալ (2016թ-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 150,000 հազար ՀՀ դրամ):